اخبار کوتاه

مدیرانی که از افزایش نرخ ارز سود می‌کنند

درشرایطی که افزایش نرخ ارز مردم و دولت را با چالش‌هایی مواجه کرده و دولت تمام قوای خود را برای مدیریت بازار ارز به کار گرفته، برخی صادرکنندگان بزرگ مانند صنایع پتروشیمی و فولادی، سودهای کلانی بدون تغییر در کمیت و کیفیت تولیدشان می‌برند.

به گزارش ایسنا، افزایش نرخ ارز در سال جاری مانند همه دوره‌هایی که قیمت دلار، یورو و به تبع آن سایر ارزها روند صعودی داشته است، سفره مردم را تحت تاثیر قرار می‌دهد و در شرایطی که دولت تمام توان خود را برای مدیریت بازار ارز به کار گرفته، به نظر می‌رسد مقاومت‌هایی از سوی دیگر بازار برای تداوم وضعیت فعلی وجود دارد. در این میان اندک کسانی هستند که از این افزایش نرخ و نوسانات ارزی سود می‌برند و نه تنها مانند مردم و دولت نگرانی بابت آن ندارند، بلکه از بالاتر رفتن قیمت‌ها خوشحال می‌شوند!

یکی از مواردی که همواره به عنوان عوامل تاثیرگذار بر بازار ارز ذکر شده، بازگشت ارز صادراتی توسط تاجران و صادرکنندگان است. در این میان علاوه بر تجار خرد و کلان، بازیگران بسیار بزرگی در عرصه صادرات کشور هستند که می‌توانند بخش بزرگی از ارز مورد نیاز کشور را تامین کنند، این دسته از تجار بزرگ همان صنایع بزرگ مانند پتروشیمی‌ها، فولادی‌ها، مسی‌ها و دیگر صنایع بزرگ هستند که با توجه به حجم بالای صادراتی که دارند، افزایش نرخ ارز سود هنگفتی به جیب آن‌ها وارد می‌کند و در حقیقت برنده اصلی تلاطم قیمت ارز به شمار می‌روند.

شاید به همین دلیل است که در شرایط ارزی فعلی کشور، هماهنگی بازیگران بزرگ صنایع پتروشیمی و فولاد با بازیگران بزرگ بازار پولی و مالی کشور بسیار حیاتی است. البته اکثر این شرکت‌ها واگذار شده و به اصطلاح خصوصی شده‌اند یا خصولتی. در شرایط کنونی هر درصد افزایش نرخ تسعیر ارز یا افزایش قیمت آن، مساوی با افزایش سود این شرکت‌ها و مجموعه‌ها به همان میزان است.

آمارها نیز نشان می‌دهد که در فاصله سال‌های ۱۳۹۸ تا ۱۳۹۹ و با افزایش قیمت بنزین و البته دلار در بازار، برخی پالایشگاه‌ها و پتروشیمی‌ها تا بیش از پنج برابر سودشان بیشتر شد، فولادی‌ها تا سه برابر و دیگر صنایع نیز در همین اندازه‌ها سود کردند اما این سود نه از افزایش تولید و نه از رشد اقتصادی بلکه تنها از محل بالارفتن نرخ ارز بود.

به نظر می‌رسد در هفته‌های گذشته ناهماهنگی‌هایی بین بازیگران بزرگ عرصه صادرات کشور و تامین ارز و عرضه به موقع آن در بازارهای مورد نظر بانک مرکزی را شاهد بوده‌ایم. در چنین شرایطی بانک مرکزی اختیارات ویژه‌ای از شورای هماهنگی اقتصادی گرفته که به گفته وزیر اقتصاد یکی از مفاد آن این است که همه صنایع کشور حتی بخش‌های دولتی و زیرمجموعه‌های وزارت نفت، صمت و همه صادرکنندگان کشور به قواعد بانک مرکزی در این زمینه تمکین و همراهی کنند. اختیاراتی که شاید منجر به این شود که به زودی اصلاحاتی در بخش‌های مهم پتروشیمی و فولاد در راستای بهبود عملکرد صادراتی و تامین و عرضه به موقع ارزهای مورد نیاز کشور آغاز شود و تصمیمات جدی برای مدیرانی که نتوانند خود را با سیاست‌های دولت هماهنگ کنند، گرفته شود. انتخاب افرادی که توانایی هماهنگی با قوای سه گانه و نیز نهادهای قدرتمند اقتصادی کشور را دارند از نکات کلیدی مورد نظر در راه این اصلاحات است، دولت در ماجرای تغییر مدیرعامل ایران خودرو نشان داد که قصد مماشات در زمینه منافع ملی را با هیچ کس ندارد.

بسته جدید تحریم‌های اروپا ۱۳ میلیارد دلار به روسیه ضرر می‌زند

کمیسیون اروپا (EC) هزینه جریمه های اعمال شده علیه روسیه را به عنوان بخشی از دهمین بسته تحریمی خود در مجموع ۱۲.۷ میلیارد یورو (۱۳.۴ میلیارد دلار) برآورد کرد.

به گزارش خبرگزاری تسنیم به نقل از راشاتودی، کمیسیون اروپا (EC) در یک بیانیه مطبوعاتی که روز شنبه منتشر شد، هزینه جریمه های اعمال شده علیه روسیه را به عنوان بخشی از دهمین بسته تحریمی خود در مجموع ۱۲,۷ میلیارد یورو (۱۳,۴ میلیارد دلار) برآورد کرده است.

اتحادیه اروپا آخرین مجموعه تحریم های خود را یک روز پس از سالگرد آغاز عملیات نظامی مسکو در اوکراین اعمال کرد.

کمیسیون اروپا در بیانیه خود نوشت: این ممنوعیت‌های جدید شامل محموله‌های صادراتی اتحادیه اروپا به ارزش ۱۱,۴ میلیارد یورو (۱۲ میلیارد دلار) می‌شود؛ این رقم علاوه بر ۳۲,۵ میلیارد یورو (۳۴,۳ میلیارد دلار) کالاهایی است که در بسته‌های قبلی تحریم شده بودند و تقریباً نیمی (۴۹ درصد) از صادرات آن را در سال ۲۰۲۱ تشکیل می‌دهند.

محدودیت‌های جدید صادرات انواع کالاهایی که دارای کاربرد دوگانه هستند مانند "قطعات الکترونیکی، وسایل نقلیه تخصصی، قطعات ماشین آلات، قطعات یدکی کامیون‌ها و موتورهای جت، و همچنین کالاهای بخش ساخت‌وساز" را هدف قرار می‌دهد. این تحریم ها همچنین صادرات روسیه به این بلوک را به ارزش ۱,۳ میلیارد یورو (۱,۳۷ میلیارد دلار) به اضافه ۹۰ میلیارد یورو (۹۵ میلیارد دلار) که قبلاً تحریم شده بود، ممنوع می کند که در مجموع ۵۸ درصد از واردات اتحادیه اروپا در سال ۲۰۲۱ را تشکیل می دهد.

این لیست سیاه برای واردات اتحادیه اروپا از روسیه شامل کالاهای پردرآمد مانند قیر و آسفالت، لاستیک مصنوعی و کربن سیاه می‌شود. البته این کالاها تا ۲۷ می ۲۰۲۳ طبق قراردادهایی که قبل از ۲۶ فوریه امضا شده‌اند، به جز کربن و لاستیک مصنوعی که معافیت واردات آنها تا اواسط سال ۲۰۲۴ صادر شده است، می توانند به اتحادیه اروپا تحویل داده شوند.

به گزارش پولیتیکو، ایتالیا که تولیدکننده برتر لاستیک اروپا یعنی پیرلی در این کشور قرار دارد، به منظور گرفتن سهمیه بالا برای واردات ماده لاستیک مصنوعی که در ساخت لاستیک استفاده می شود، لابی کرده است.

اختصاص سود به ثبت‌نام کنندگان خودروهای وارداتی

سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت از اختصاص سود کوتاه‌مدت به ثبت‌نام کنندگان خودروهای وارداتی خبر داد. به گزارش تجارت، امید قالیباف در ویدئویی ارسالی، ضمن اشاره به اسامی ۲۲ بانک طرف قرارداد وزارت صمت که متقاضیان طرح فروش خودروهای وارداتی می‌توانند مبلغ ۵۰۰ میلیون تومان خود را در آن واریز و مسدود کنند؛ اظهار کرد: بانک‌ها بایستی سود کوتاه مدت به این سپرده‌ها تخصیص دهند. سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت، تاکید کرد: چنانچه متقاضیان از بانکی که برای فرآیند ثبت‌نام خودروهای وارداتی (تعریف حساب و کالتی و واریز وجه مذکور) راضی نباشند، می‌توانند به راحتی بانک خود را تغییر دهند. گفتنی است، متقاضیان می‌توانند از طریق بانک‌های ملت، تجارت، رسالت، ملی، صادرات، سپه، اقتصاد نوین، آینده، پست بانک، توسعه تعاون، دی، رفاه کارگران، سینا، صنعت و معدن، اعتباری ملل، پارسیان، شهر، کارآفرین، کشاورزی، مسکن، قرض‌الحسنه مهر ایرانیان و بانک سرمایه برای تعریف حساب و کالتی و واریز وجه علی‌الحساب ۵۰۰ میلیون تومان برای ثبت‌نام در طرح فروش خودروهای وارداتی از طریق سامانه یکپارچه تخصیص خودرو اقدام کنند. گفتنی است که با احتساب دیروز (سه‌شنبه) متقاضیان خودروهای خارجی که از دی ماه امسال وارد کشور شده‌اند، سه روز (تا روز پنجشنبه ۱۱ اسفند ماه) فرصت دارند که ثبت‌نام خود را از طریق سامانه یکپارچه تخصیص خودرو به آدرس http://saleauto.ir انجام دهند.

قیمت‌های لوازم خانگی هنوز برنگشته است

رئیس اتحادیه لوازم خانگی تهران گفت که واحدهایی که اخیرا افزایش قیمت داشتند، هنوز قیمت‌ها را به قبل برنگردانده‌اند. از اواخر دی ماه قیمت برخی محصولات لوازم خانگی ۱۰ تا ۱۵ درصد از سوی شرکت‌ها افزایش یافته و پیگیری‌ها نشان می‌دهد مجوزی برای این افزایش قیمت صادر نشده است. تولیدکنندگان می‌گویند با وجود ارائه لیست افزایش قیمت مواد اولیه، وزارت صمت هنوز با افزایش قیمت لوازم خانگی موافقت نکرده است. از طرف دیگر به گفته آن‌ها قیمت مواد اولیه رها است و با دلار تغییر می‌کند. همچنین تولیدکنندگان به دلیل مشکلات مربوط به سرمایه در گردش خواستار فروش اعتباری مواد اولیه هستند. در مقابل سخنگوی وزارت صمت درباره افزایش قیمت اخیر شرکت‌های لوازم خانگی گفته که مواد اولیه این صنعت افزایش نیافته و بیشتر صنایع تولیدکننده لوازم خانگی، لوازم خط تولیدشان را برای پنج ماه آینده با نرخ ارز قبلی خریده‌اند، بنابراین نیازی به افزایش قیمت وجود ندارد. موضوعی که تولیدکنندگان آن را رد کردند. در نهایت هفته گذشته حسین فرهیدزاده، رئیس سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، درباره نتیجه این درخواست‌ها پاسخ روشنی نداد و به توضیح روند اعمال قیمت‌های جدید اکتفا کرد.

«تجارت» بررسی کرد

مصائب نبود رقابت در اقتصاد ایران

گروه صنعت و تجارت: بررسی‌ها نشان می‌دهد که اقتصاد ایران یکی از غیررقابتی‌ترین اقتصادهای جهان است. موضوعی که مستقیما بر محیط کسب و کار ایران و فعالان اقتصادی تاثیر گذاشته است و سال به سال شرایط را برای سرمایه‌گذاران و تولیدکنندگان نامطلوب‌تر کرده است. به گزارش «تجارت»، رقابت به‌عنوان دنیای ایده‌آل اقتصاددانان و شرط بهینه تخصیص منابع در اقتصاد شناخته می‌شود. رقابت در بازار موجب افزایش کارآیی و بهره‌وری می‌شود و رشد بهره‌وری به خودی‌خود، یکی از منابع رشد اقتصادی در کشورها به شمار می‌رود. بسیاری از مطالعات بیانگر رابطه مثبت بین «رقابت و کارآیی» و بین «رقابت و نرخ رشد بهره‌وری» بوده‌اند. براساس این گزارش در صورت وجود رقابت، بنگاه‌ها عملیات خود را برای افزایش کارآیی و در نتیجه حفظ سودآوری تعدیل می‌کنند و بنگاه‌های ناکارآمد نیز راهی جز خروج از بازار ندارند. خروج این بنگاه‌ها موجب آزاد شدن منابعی می‌شود که بنگاه‌های کارآمدتر می‌توانند از آن استفاده کنند. اما به‌رغم اینکه ارکان رقابت برای تمام کشورها به‌طور یکسان به چشم می‌خورد، مشخص است که اثرات این عوامل بر کشورهای مختلف متفاوت بوده و بنا به سطح توسعه کشورها روش‌های متفاوتی برای ارتقای رقابت وجود دارد. در واقع، در کشورهای جهان دستمزدها ضمن حرکت در مسیر توسعه افزایش می‌یابد و به منظور حفظ این درآمد بالاتر، بهره‌وری نیز باید بهبود یابد. گزارش رقابت‌پذیری با معرفی ارکان دوازده‌گانه رقابت و ارتباط این ارکان با سطوح توسعه، کشورهای جهان را در سطح توسعه یا مراحل گذار از سطح یک به ۲ یا از سطح ۲ به ۳ قرار داده است. براساس تئوری‌های اقتصادی و به تعبیر گزارش رقابت جهانی، سطح اول توسعه بنگاه‌ها «نهاده‌محور» بودن‌شان است که مطابق با آن بنگاه‌ها تنها براساس عوامل طبیعی خود یعنی «منابع طبیعی» و «نیروی کار بدون مهارت ابتدایی» رقابت می‌کنند. همچنین در سطح نهاده‌محور بودن، بنگاه‌ها در فروش کالا و محصولات خود براساس قیمت‌های پایه رقابت می‌کنند که این بهره‌وری پایین آن‌ها به دستمزدهای پایین منجر خواهد شد. حفظ رقابت در این مرحله از توسعه، قاعدتا به مولفه‌هایی نیاز دارد که در درجه نخست به «عملکرد خوب نهادهای دولتی و خصوصی»، «توسعه مناسب زیرساخت‌ها»، «فضای باثبات اقتصاد کلان» و «نیروی کار سالم که حداقل آموزش نخستین را دیده است»، بستگی خواهد داشت. بهره‌وری اقتصادی که در مرحله بالاتری از رقابت قرار دارد، با بالا رفتن درجه توسعه‌یافتگی افزایش یافته و در نتیجه دستمزدها نیز افزایش می‌یابند، اما در این میان قیمت‌ها نمی‌توانند زیاد شوند. در این مرحله کشور به سوی سطح دوم توسعه یعنی «کارآیی‌محور» پیش می‌رود.

نتایج گزارش رقابت‌پذیری جهانی که هر سال از سوی مجمع جهانی اقتصاد منتشر می‌شود، نشان می‌دهد عوامل موثر بر بقا و رقابت‌پذیری بنگاه‌ها در ۱۲ رکن و در سه سطح توسعه تعیین شده است. به رغم اینکه ارکان رقابت برای تمام کشورها یکسان است، اما اثرات این عوامل بر کشورهای مختلف متفاوت بوده و بنا به سطح توسعه کشورها روش‌های متفاوتی برای ارتقای رقابت وجود دارد. سطح اول توسعه «نهاده‌محور» است که تنها بر اساس عوامل طبیعی یعنی منابع طبیعی و نیروی کار بدون مهارت ابتدایی رقابت صورت می‌گیرد. حفظ رقابت در این مرحله از توسعه در درجه نخست به «عملکرد خوب نهادهای دولتی و خصوصی»، «توسعه مناسب زیرساخت‌ها»، «فضای باثبات اقتصاد کلان» و «نیروی کار سالم که حداقل آموزش نخستین را دیده است»، بستگی خواهد داشت. سطح دوم توسعه «کارآیی محور» است. در این مرحله، رقابت از طریق «آموزش و تربیت در سطوح عالی»، «کارآیی بازار کالا»، «عملکرد خوب بازار کار»، «بازارهای مالی توسعه‌یافته»، «توانایی بهره‌برداری از مزایای فناوری‌های موجود» و «یک بازار بزرگ داخلی یا خارجی» صورت می‌گیرد. اما در سطح سوم توسعه، کشورها در مرحله «خلاقیت‌محور» (نوآوری) قرار می‌گیرند. در این مرحله بنگاه‌ها باید با تولید کالاهای جدید گوناگون با استفاده از پیچیده‌ترین فرآیندهای تولید و نوآوری‌های جدید رقابت کنند. تجارب تاریخی بیانگر این موضوع است که «اقتصادهای باز»، «غیرمتمرکز» و «رقابتی» عملکرد بهتری نسبت به سایر دستگاه‌های اقتصادی داشته‌اند.

دارا بودن بازارها و صنایعی با عملکرد بالا و رقابتی ضامن دستیابی به رشد اقتصادی پایدار است. طبق برآورد OECD افزایش سطح رقابت در اقتصاد معلول چهار عامل «زیرساخت قانونی و قضایی سالم»، «رژیم رقابتی موثر»، «مقررات مناسب بازار محصولات دوست‌دار رقابت» و «رژیم ورشکستگی کارآمد» است و بدون این موارد، صنعت امکان «کارآیی در تخصیص»، «کارآیی در تولید» و «کارآیی در پویایی» را نخواهد داشت. این سه مورد که زمینه ظهور نیروهای بازار را فراهم می‌کنند، زمینه تخصیص منابع به شرکت‌های بهره‌وری را فراهم کرده، کاهش هزینه را در عمل به نمایش گذاشته و انگیزه نوآوری در صنعت را برای شرکت‌های تازه‌وارد ایجاد می‌کند.

▪ رقابت‌پذیری چه کارکردی دارد؟

رقابت‌پذیری یکی از مهم‌ترین عوامل برای حضور و موفقیت در بازارهای جهانی است. عدم رقابت در فضای اقتصادی که ناشی از بهره‌وری پایین است، گریبان شرکت‌های ایرانی را گرفته و تنها عامل حیات آنها فضای بسته و بازار انحصاری در ایران است. یکی از اساسی ترین چالش های چشم انداز اقتصاد ایران پدیده جهانی شدن است که در راستای آن برخورداری از صنعت رقابت پذیر برای اقتصاد اجتناب ناپذیر است. به نظر می رسد از اقدامات مهم و اساسی کشور در دستیابی به اهداف سند چشم انداز، بهبود فضای کسب و کار و رقابتی نمودن آن در کشور باشد. رقابت‌پذیری یکی از مهم‌ترین عوامل برای حضور و موفقیت در بازارهای جهانی است. اگر به گزارش رقابت‌پذیری در اجلاس جهانی اقتصاد نگاه کنیم، ایران یکی از آخرین کشورهاست. عدم رقابت در فضای اقتصادی که ناشی از بهره‌وری پایین است، گریبان شرکت‌های ایرانی را گرفته و تنها عامل حیات آنها فضای بسته و بازار انحصاری در ایران است. قوانین، شرایط کسب و کار و بهره‌وری پایین شرکت‌های ایرانی از جمله دلایلی است که به اقتصاد ایران اجازه حضور در بازار رقابت جهانی را نمی‌دهد. این موضوع ناشی از عدم کارایی مناسب سازمان و عدم استفاده از توان بالقوه نیروی انسانی است. آنچه می‌تواند بهره‌وری شرکت‌ها و در نهایت اقتصاد را متحول کند، تغییر نظام مدیریتی و نیروی انسانی کارآمد است.

از طرف دیگر وجود نرخ بالای بیکاری در کشور و رهایی از آن، مستلزم تقویت طرف عرضه اقتصاد است؛ که با توجه به قوانین و مقررات دست و پا گیر، سختی اجازه و ایجاد کسب و کار در ایران، سرمایه و تسهیلات حمایت از تولید، در فعالیتهای غیر تولیدی مورد استفاده قرار گرفته و سبب رشد تقاضا و افزایش سطح عمومی قیمت ها شده است. اهمیت سرمایه در کشورهای در حال توسعه بیش از کشورهای توسعه یافته است زیرا کشورهای در حال توسعه به منظور بهبود فضای کسب و کار و ایجاد اشتغال که محرک رشد اقتصادی است، دچار کمبود سرمایه هستند.

▪ نتایج پژوهش OECD

پژوهش OECD که روی بیش از ۳۰ کشور انجام گرفته و توسط معاونت بررسی‌های اقتصادی اتاق تهران منتشر شده گویای تاثیر بالاتر انحرافات ناشی از مداخله دولت در اقتصاد نسبت به موانع مقرراتی ورود بنگاه‌ها از نظر داخلی و خارجی است. این گزارش تاکید می‌کند اصلاحات تنظیم‌کننده رقابت در بازار کمک می‌کند تا با بهبود «تولید محصولات رقابتی»، «نابرابری درآمدی» کاهش یافته و اشتغال افزایش می‌یابد. در این گزارش تاکید شده سه مساله «مالکیت عمومی»، «مداخله در عملیات تجاری» و «ساده‌سازی و ارزیابی مقررات» از مهم‌ترین مصادیق انحراف ناشی از مداخله دولت بر سطح رقابت در بازار محصولات هستند. در عین حال سه مساله «بار اداری شرکت‌های نوپا»، «موانع تجارت و سرمایه‌گذاری» و «موانع موجود در بخش‌های خدمات و شبکه» به عنوان زمینه‌های اصلی موانع داخلی و خارجی ورود بنگاه، روی سطح رقابت در یک کشور تاثیر می‌گذارند. از آنجا که مساله رقابت عموما از دو موضوع «مداخله دولت» و «موانع ورود داخلی و خارجی» تاثیر سو می‌پذیرد، تنظیم بازار محصول راهکاری است که از سوی سازمان همکاری و توسعه اقتصادی پیشنهاد شده است. این سازمان طبق نتایج حاصل از شاخص PMR اعلام کرده تنظیم بازار محصول تاثیر بالایی بر کل اقتصاد داشته و در تجربه فرانسه، ایتالیا، کره‌جنوبی و آفریقای جنوبی اثر مثبت آن احساس شده است. شاخص PMR که با بررسی ۱۰۰۰ داده مختلف، معیار کمی برای اندازه‌گیری موانع رقابت در اقتصادهای در حال توسعه و توسعه‌یافته است، به تاثیرات بالقوه اصلاحات بازار محصول بر متغیرهای اقتصاد کلان، مانند اشتغال، تولید ناخالص داخلی و بهره‌وری پرداخته و موفقیت یا شکست دولت‌ها و سیاست‌گذاران را در کشورهای مختلف موردارزیابی قرار می‌دهد.

ماجرای قیمتگذاری آیفون با دلار ۶۰ هزار تومانی

رویه واردات از محل صادرات خود چگونه بر تنور گرانی می‌دمد؟

گروه صنعت و تجارت: واردات موبایل از محل صادرات خود به ابزاری تبدیل شده است که عملا سبب ایجاد التهاب در بازار تلفن‌های همراه و صادرکننده پالس برای بازار ارز شده است.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم، یکی از بازارهایی که بواسطه جهش نرخ ارز، جهش‌های عجیب و غریبی را در این روزها تجربه کرده است، بازار موبایل و قطعات الکترونیکی است.

مشاهدات میدانی نشان می‌دهد که بازار موبایل همگام با نرخ ارز و در مواردی از قبیل گوشی‌های آیفون حتی فراتر از رشد نرخ ارز رشد کرده‌اند. این در حالیست که مهدی طغیانی، سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس اخیرا ضمن اشاره به نرخ‌سازی‌های غیرواقعی برخی کانال‌های تلگرامی درخصوص نرخ ارز گفته بود: واردات با نرخ دلار خیابانی انجام نمی‌شود خودروسازان، تولیدکنندگان و... مواد اولیه مورد نیاز وارداتی را با دلار ۵۷ هزار تومانی نخریده‌اند که بخواهند محصولات خود را با نرخ دلار ۵۷ هزار تومان بفروشند.

مشخصا بررسی بازار محصولاتی و گزارشات میدانی که سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس به آن اشاره داشت، نشان می‌دهد که برخلاف گفته‌های او بخشی از اجناس وارداتی در این روزها رشدی همگام با رشد نرخ ارز در بازار غیررسمی را تجربه کرده‌اند.

لازم به ذکر است که سازوکار و رویه‌های تجارت خارجی طبق سیاست‌هایی که در این سال‌ها توسط سیاستگذار گذاشته شده است عملا بستری فراهم کرده است که بلافاصله با رشد نرخ ارز در بازار آزاد، کالاهایی که ارز وارداتی آنها، به نرخ پایین‌تر (مثلا نرخ نیما) بوده‌اند نیز همگام با رشد نرخ ارز غیررسمی رشد کنند.

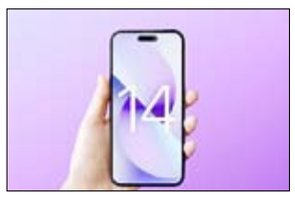

واردات از محل صادرات خود گفتنی است تاکنون واردات از محل صادرات خود یکی از رویه‌های واردات قانونی به کشور بود که پس از سال ۱۳۹۷ و به دنبال محدودیت‌های ارزی بوجود آمد.

براساس این قاعده، شرکت‌های صادرکننده می‌توانند ارز حاصل از صادرات خود را برای تأمین کالاهای مورد نیاز خود استفاده کنند و یا اینکه این ارز را در اختیار یک واردکننده دیگر قرار دهند تا واردات کالاهای غیرمرتبط با آن صنعت را انجام دهد. همین مسئله خود به یک رانت بسیار عظیم در ساختار تجارت خارجی ایران تبدیل شده بود چرا که هر واردکننده‌ای که ارتباط بیشتری با شرکت‌های صادرکننده به‌ویژه صادرکنندگان بزرگ داشته باشد، دسترسی بیشتری به ارز به منظور واردات کالاهای مصرفی خاص مانند گوشی‌های هوشمند بالای ۶۰۰ دلار و خودروهای خارجی داشت.

لازم به ذکر است که برخی مدل‌های گوشی‌های آیفون ۱۳ که دقیقا با همین رویه وارد شده‌اند، هم اکنون با نرخ ارز ۶۰ تا ۸۰ هزار تومانی قیمت‌گذاری می‌شوند. دقیقا بواسطه همین رویه در تجارت خارجی است که عملا شاهد چسبندگی شدید کالاهایی همچون تلفن همراه به نرخ ارز بازار آزاد هستیم، و با کوچکترین نوسانی در نرخ ارز شاهد نوسان قیمت‌ها در بازار چنین کالاهایی خواهیم بود.

نسخه‌نویسی بخش خصوصی برای بازار ارز

گروه صنعت و تجارت: در جلسه اخیر شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی، وزیر اقتصاد به دبیرخانه این شورا ماموریت داد تا ظرف ۴۸ ساعت، بسته پیشنهادی خود برای مدیریت بازار ارز را ارائه کنند .

به گزارش ایسنا، صدوشانزدهمین و آخرین نشست شورای گفت‌وگو در سال ۱۴۰۱ برگزار شد. در این نشست ضمن تصویب اعضا مبنی بر تهیه بسته پیشنهادی از سوی دبیرخانه شورای گفت‌وگو درباره راهکارهای بازگشت ثبات به بازار ارز ظرف ۴۸ ساعت آینده، مشکلات و مسائل مربوط به حوزه کشاورزی مطرح و بررسی شد.

متناسب با طرح موضوعات حوزه کشاورزی در این نشست، وزیر جهاد کشاورزی هم حضور پیدا کرد. در ابتدای جلسه احسان خاندوزی، رئیس شورا و وزیر اقتصاد با اشاره به تلاطم‌های اخیر ارزی و اثر مستقیم آن بر روند فعالیت تجار و تولیدکنندگان، گفت: در این مدت دولت تلاش کرد تا بر این نوسانات خارج از قاعده افسار بزند، متناسب با آن تغییراتی در سیاست‌های ارزی کشور ایجاد کرد که امیدواریم این تغییرات به برگشت ثبات کمک کند؛ اما شاهد اثرات مستقیم این افزایش بهای ارز بر بهای تمام شده انواع محصولات و خدمات در داخل نیز هستیم.

او ادامه داد: برای موفقیت در مسیری که پیش گرفتیم باید بیش از گذشته در تعامل و همفکری با بخش خصوصی باشیم تا با هزینه و زمان کم‌تری، ثبات را به اقتصاد کشور برگردانیم.

وزیر اقتصاد پیشنهاد داد: دبیرخانه شورای گفت‌وگو در راستای مدیریت بازار ارز و قیمت‌های داخلی، پیش‌نویس تهیه و پیشنهادهای خود را ارائه دهد و از معاون اول رئیس‌جمهوری نیز می‌خواهیم تا این متن پیشنهادی در جلسه‌ای با حضور وزرای صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی و سایر وزرای مرتبط در کنار رئیس کل بانک مرکزی ارائه شود تا به جمع‌بندی مشترکی برسیم.

بر اساس اظهارات خاندوزی این بسته باید ظرف ۴۸ ساعت آینده تهیه شود تا در اسرع‌وقت طی نشستی آن را بررسی و نهایی کنیم.

طبق اعلام اتاق بازرگانی، در واکنش به پیشنهادی که از سوی وزیر اقتصاد مطرح شد، غلامحسین شافعی، رئیس اتاق ایران ضمن استقبال از این رویکرد، نسبت به حذف نماینده اتاق ایران از جلسات کمیته اقدام ارزی که چند ماهی است محل برگزاری آن به بانک مرکزی منتقل شده است، انتقاد کرد. بر اساس اظهارات او با توجه به تلاطم‌های ارزی سال ۱۳۹۷ کمیته اقدام ارزی در بانک مرکزی شکل گرفت و مشکلاتی را برای تجارت ایران پیش آورد و روی صادرات اثر گذاشت. در پی آن تغییر محل برگزاری این کمیته به سازمان توسعه تجارت در سال ۱۴۰۰ که متولی اصلی صادرات است، بسیار موثر بود. متاسفانه مجدد این کمیته به بانک مرکزی برگشت و به دنبال آن عضویت اتاق ایران در این کمیته حذف شد که مورد انتقاد شدید بخش خصوصی است.

شافعی تصریح کرد: سه اتاق بازرگانی، اصناف و تعاون مانند همیشه راهکارهای پیشنهادی را این بار از طریق دبیرخانه شورای گفت‌وگو ارائه می‌کنند اما شرط موفقیت در این مسیر، وجود گوش شنواست.

در بخش دیگری از این جلسه، حمیدرضا فولادگر، رئیس شورای راهبری بهبود کسب‌وکار اتاق ایران نیز پیشنهاد داد تا دبیرخانه شورای گفت‌وگو، سیاست‌های پیشنهادی که باید طبق قانون پیش از اجرا، اطلاع‌رسانی شوند را در چارچوب یک جدول تدوین کند و در اختیار دستگاه‌های متولی قرار دهد تا آنها درباره مدت زمانی که نیاز است تا هر سیاست زودتر به اطلاع بخش خصوصی برسد، نظر داده و در نهایت درباره آنها به یک جمع‌بندی برسیم.

در این باره مقرر شد تا ۱۰ روز برای دستگاه‌های اجرایی مهلت در نظر گرفته شود تا نظرات پیشنهادی خود را درباره جدول تدوین شده، ارائه دهند.